

C-644/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. november 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. november 10.

Fellebbező:

W. J.

Ellenérdekű fél:

A. P. törvényes képviselő által képviselt L. J. és J. J.

[eredeti 1. o.] [omissis]

VÉGZÉS

2020. november 10.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (poznańi regionális bíróság, tizenötödik fellebbviteli polgári kollégium, Lengyelország)

[omissis]

[omissis] [bíróság összetétele]

A. P. törvényes képviselő által képviselt kiskorú L. J. és J. J. felperesek által

W. J. ellen

tartásdíj tárgyában

az alperesnek a Sąd Rejonowy w Pile (piłai kerületi bíróság, Lengyelország)

2019. április 11-i ítéletével szemben benyújtott

fellebbezése alapján

az ügy megvizsgálását követően

a 2020. november 10-én Poznańban tartott zárt ülésen

[omissis]

a következőképpen határozott:

1) A következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé:

„Úgy kell-e értelmezni az Európai Közösség által a 2009. november 30-i 2009/941/EK tanácsi határozattal (HL 2009. L 331., 17. o.; helyesbítés: HL 2017. L 37., 28. o.) jóváhagyott, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a jogosult gyermek új szokásos tartózkodási helyet szerezhessen abban az államban, amelyben jogellenesen visszatartották, abban az esetben, ha a bíróság elrendelte a jogosult abba az államba való visszavitelét, amelyben közvetlenül a jogellenes visszatartás előtt a szokásos tartózkodási helye volt?”

2) Az eljárást felfüggeszti.

[omissis] [bíróság összetétele]

[eredeti 2. o.] Indokolás

I. Az eljárás tárgya

- 1 2018. november 7-én a P.-ben található K. településen tartózkodó és anyjuk, A. P. által képviselt kiskorú L. J. és J. J. felperes a Sąd Rejonowy w Pile (pilai kerületi bíróság) előtt havi 1200 PLN összegű tartásdíj iránti keresetet nyújtott be a Nagy-Britanniában található H.-ban tartózkodó apjukkal, W. J.-vel szemben. 2019. február 11-i beadványában az alperes ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben perbe bocsátkozott, és nem kifogásolta a nemzeti joghatóság hiányát.
- 2 A Sąd Rejonowy w Pile (pilai kerületi bíróság) 2019. április 11-i ítéletében [omissis] [ügyszámmal kapcsolatos információk] arra kötelezte az alperest, hogy a felperesek részére 2018. november 7-től kezdve fizessen havonta egyenként 1000 PLN – összesen 2000 PLN – összegű tartásdíjat, a keresetet pedig ezt meghaladó részében elutasította, és a határozott a költségekről. A felekre vonatkozó tartási kötelezettséget megállapító ítéletben a lengyel ustawa z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (az 1964. február 25-i családjogi törvénykönyv, Dz.U. 2020., 1359. tétel) rendelkezéseit alkalmazták.
- 3 Az alperes fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben, amelyben a tényállás megállapítása során vétett hibát kifogásolta, amely abban nyilvánult meg, hogy

figyelmén kívül hagyták a bíróság döntését, amely arra kötelezte az anyát, hogy 2019. június 26-ig adja át a gyermekeket az apának, ami bizonyítja az alperes tartásdíj fizetésére kötelezésének megalapozatlanságát. A Sąd Okręgowy w Poznaniu (poznańi regionális bíróság) jelen ügyben az alperes fellebbezését vizsgálja.

II. A tényállás

- 4 A felperesek 2015. június 10-én, illetve 2017. május 29-én születtek. A felperesek Nagy-Britanniában születtek, és lengyel, illetve brit állampolgársággal rendelkeznek. A felperesek a lengyel állampolgársággal rendelkező A. P. és W. J. élettársi kapcsolatából születtek. A felperesek szülei 2012-ben ismerkedtek meg Nagy Britanniában, ahol akkor éltek és dolgoztak.
- 5 2017. október 25-én a lánygyermek felperes az anyjával együtt Lengyelországba utazott, ahol 2017. október 7-ig tartózkodtak. Az utazásra amiatt került sor, mert az anya személyazonosító igazolványának érvényességi ideje lejárt. E tartózkodás során a felperesek anyja tájékoztatta az alperest, hogy tovább kíván Lengyelországban tartózkodni, amihez az alperes hozzájárult. 2017. október 7-én A. P. visszatért Nagy-Britanniába, ahonnan 2017. október 8-én ismét elutazott, **[eredeti 3. o.]** és magával vitte a fiútestvér felperest. Néhány nappal később az alperest tájékoztatták arról, hogy az anya a felperesekkel együtt állandó jelleggel Lengyelországban kíván maradni. Az alperes ehhez nem járult hozzá.
- 6 Az alperes a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, Hágában 1980. október 25-én kötött egyezmény (Dz. U. 1998., 528. szám, a továbbiakban: 1980. évi Hágai Egyezmény) alapján a felperesek Nagy Britanniába való visszavitele iránti kérelmet nyújtott be a [...] központi hatósághoz. 2018. január 3-án a kérelmet továbbították a Sąd Rejonowy w P.-nek (P.-i kerületi bíróság, Lengyelország), amely 2018. február 26-i végzésben [omissis] [ügyszámmal kapcsolatos információk] [...] megtagadta a felperesek visszavitelének elrendelését. Az alperes fellebbezése nyomán a Sąd Okręgowy w P. (P.-i regionális bíróság, Lengyelország) 2019. május 24-i végzésében [omissis] [ügyszámmal kapcsolatos információk] [...] megváltoztatta a megtámadott végzést, és arra kötelezte az anyát, hogy 2019. június 26-ig adja át a kiskorú felpereseket az alperesnek. E végzés alapjául az a megállapítás szolgált, hogy a felpereseket jogellenesen tartották vissza Lengyelországban, és közvetlenül e visszatartást megelőzően szokásos tartózkodási helyük Nagy-Britanniában volt, ugyanakkor az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a felpereseket visszavitelük nem tenné ki testi vagy lelki károsodásnak vagy bármilyen más módon nem teremtene számukra elviselhetetlen helyzetet.
- 7 A Sąd Okręgowy w P. (P.-i regionális bíróság) 2019. május 24-i végzése jogerős. E végzés végrehajtása a felpereseknek Nagy Britanniába való visszavitelét vonja

maga után, mivel az alperes szokásos tartózkodási helye továbbra is ebben az államban található.

- 8 2019. április 11-én a felperesek anyjukkal együtt K. településén, az anya szüleinél laktak. A szülők mellett e lakásban lakott az anya fiútestvére, valamint az anya elhunyt lánytestvéreinek kiskorú lánya is. A lánygyermek felperes ebben az időszakban óvodába járt. A fiúgyermek felperes az anya felügyelete alatt maradt. Immunhiányos állapota miatt W.-ben, és P.-ben egészségügyi intézmények állandó felügyelete alatt állt, amelyekben időközönként gyógykezelésben is részesült. Az anya Lengyelországban a felperesek feletti felügyelet ellátása címén szociális gélyben részesült.
- 9 A felpereseket az anya az előírt határidőn belül, 2019. június 26-ig nem adta át. Az alperes a felperesek átadását elrendelő végzés végrehajtását kérte. A Sąd Rejonowy w P. (P.-i kerületi bíróság) 2019. október 28-i végzésével [omissis] [ügyszámmal kapcsolatos információk] [...] gondnokot bízott meg a felperesek anyjuktól való elvételének végrehajtására. E végzés nem került végrehajtásra, mivel az anya a felperesekkel együtt **[eredeti 4. o.]** elrejtőzött. Ezért a felperesek rendőrségi keresése került elrendelésre. E keresés eddig nem vezetett eredményre.

III. Az uniós jog

- 10 A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 7., 1. o.; helyesbítések: HL 2011. L 131.; 26. o., HL 2013. L 8., 19. o.; HL 2013. L 281., 29. o.; a továbbiakban: 4/2009 rendelet) 15. cikke előírja, hogy a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot a 2007. november 23-án elfogadott, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló hágai jegyzőkönyvvel (a továbbiakban: a hágai jegyzőkönyv) összhangban kell meghatározni azokban a tagállamokban, amelyekben ez a jogi eszköz kötelező erővel bír.
- 11 A hágai jegyzőkönyvet az Európai Közösség nevében a 2009. november 30-i 2009/941/EK tanácsi határozattal (HL 2009. L 331., 17. o.; helyesbítés: HL 2017. L 37., 28. o.) hagyták jóvá. E jegyzőkönyv 1. cikke szerint e jegyzőkönyv meghatározza a családi vagy rokoni kapcsolatból, házasságból vagy házassági rokonságból származó tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot, beleértve – a szülők családi állapotától függetlenül – a gyermektartási kötelezettséget. A hágai jegyzőkönyv 2. cikke úgy rendelkezik, hogy annak rendelkezései abban az esetben is alkalmazandók, ha az alkalmazandó jog a jegyzőkönyvet alá nem író valamely állam joga. A hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (1) bekezdése szerint ugyanakkor amennyiben a jegyzőkönyv másként nem rendelkezik, a tartási kötelezettségekre irányadó jog a jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga. A jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdése ezzel szemben előírja, hogy a jogosult szokásos tartózkodási helyének

megváltozása esetén a változás időpontjától az új szokásos tartózkodási hely szerinti állam joga alkalmazandó.

IV. A lengyel jog

- 12 A ustawa z 4 lutego 2011 r. - Prawo prywatne międzynarodowe (a nemzetközi magánjogról szóló, 2011. február 4-i törvény) (Dz. U. 2015. évi 1792. tétel) 63. cikke szerinti a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot a 4/2009 rendelet határozza meg.

V. Az uniós jog értelmezésének szükségessége

- 13 A hágai jegyzőkönyv 3. cikke (1) bekezdésében foglalt rendelkezés a tartási kötelezettségre alkalmazandó jogot a jogosult szokásos tartózkodási helyéhez köti. A hágai jegyzőkönyv e tekintetben 3. cikkének (2) bekezdésében [eredeti 5. o.] megállapította a tartási helyzet változásának szabályát. E rendelkezés értelmében a tartási kötelezettségre alkalmazandó jog a jogosult mindenkor szokásos tartózkodási helye szerinti jog, attól az időponttól kezdve, amikor e hely megváltozott.
- 14 A „szokásos tartózkodási hely” fogalma általános jellegű, és azt más európai és nemzetközi jogi aktusokban is használják. E fogalom az egyik joghatósági kapcsoló tényező a tartással kapcsolatos ügyekben (a 4/2009 rendelet 3. cikke) és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban (a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet [a továbbiakban: 2201/2003 rendelet] 8. cikke). Az 1980. évi Hágai Egyezmény és a 2201/2003 rendelet rendelkezései a „szokásos tartózkodási hely” fogalmát a jogellenesen elvitt vagy visszatartott gyermek jogi helyzetének meghatározására is használják. E megfontolások mellett szólnak, hogy e fogalmat valamennyi európai és nemzetközi jogi szabályozásban egységesen kell értelmezni.
- 15 A jelen ügyben a tartásra jogosultak kiskorú személyek. A kiskorú gyermekek szokásos tartózkodási helyének fogalmát illetően az Európai Unió Bírósága több alkalommal is állást foglalt. Az e tekintetben kialakított ítélkezési gyakorlat kifejtette, hogy a szokásos tartózkodási hely ott található, ahol a gyermek a szociális és családi környezetbe bizonyos mértékig beilleszkedik, amit különösen az e tagállam területén való tartózkodás időtartama, rendszeressége, az e tagállam területén való tartózkodás, illetve az említett államba való költözés körülményei és indokai, a gyermek állampolgársága, az iskoláztatás helye és körülményei, a nyelvismeret, valamint a gyermeknek az említett tagállamban kialakított családi és szociális kapcsolatai is tanúsítanak (2009. április 2-i ítélet, C-523/07 és 2010. december 22-i ítélet, C-497/10). A gyermek szokásos tartózkodási helye tehát annak a helynek felel meg, ahol tényszerűen az életének a központja van (2018. június 28-i ítélet, C-512/17).

- 16 Az ismertetett ítélkezési gyakorlat fényében a szokásos tartózkodási hely fogalma alapvetően ténykérdést tükröz (2017. június 8-i ítélet, C-111/17, 51. pont; 2018. április 10-i ítélet, C-85/18, 49. pont). Következésképpen a szokásos lakóhely megváltozására, amely a hágai jegyzőkönyv 3. cikke (2) bekezdésének értelmében megalapozza az e tartózkodás szerinti állam jogának a tartási kötelezettség tekintetében irányadó jogként való alkalmazását, a körülmények olyan módon történő változása következtében kerülhet sor, **[eredeti 6. o.]** amely arra utal, hogy a jogosult új államban való tartózkodása elérte a szokásos tartózkodási helyre jellemző állandósági szintet. E tekintetben felmerül a kérdés, hogy az élethelyzet ilyen állandósulása megvalósulhat-e akkor is, ha a gyermek jogosultat jogellenesen tartották vissza az új államban, és a gyermeket visszatartó szülő megtagadja a gyermeknek abba az államba való visszavitelét elrendelő bírósági határozat végrehajtását, amelyben a szokásos tartózkodási helye a jogellenes visszatartást közvetlenül megelőzően volt.
- 17 A felmerült kétség elosztható, mivel a szokásos tartózkodási hely meghatározása tisztán ténykérdésnek minősül. Ebben a megközelítésben az a körülmény, hogy a gyermeket jogellenesen visszatartották, nem befolyásolhatja a gyermek azon lehetőségét, hogy a visszatartás helye szerinti államban új szokásos tartózkodási helyet szerezzen. Ez ugyanis kizárólag annak értékelésétől függ, hogy a gyermek életének központját tényszerűen áthelyezték-e ebbe az országba. Nem kizárt tehát, hogy a jogellenes elvitelt követően is abban az államban szerez szokásos tartózkodási helyet, amelybe elvitték (az Európai Unió Bíróságának 2010. július 1-jei ítélete, C-211/10, 41. és 44. pont). Hasonló álláspontot találhatunk egyes nemzeti bíróságok ítélkezési gyakorlatában is (lásd: az osztrák legfelsőbb bíróság 2013. június 27-i 10b 91/13h ítélete és a Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság, Lengyelország] 2017. augusztus 31-i V CSK 303/17. sz. ítélete). Ez a lehetőség a 2201/2003 rendelet 10. cikkéből is következik, amely kifejezetten kimondja, hogy a gyermek jogellenes elvitele vagy visszatartása esetében a gyermek másik tagállamban is szerezhet szokásos tartózkodási helyet.
- 18 Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata azonban e probléma eltérő megoldását is megalapozhatja. Ezen ítélkezési gyakorlat fényében a gyermek szokásos tartózkodási helyének meghatározásakor a bíróságok határozatai is relevánsak, amelyek meghatározzák az államot, amelyben a gyermeknek tartózkodnia kellene. Ezért a Bíróság megállapította, hogy a szokásos tartózkodási hely visszatartás helye szerinti államban való vizsgálata során semmiképpen nem vehető figyelembe az az idő, amely a gyermek tartózkodási helyét a származási tagállamban kijelölő bírósági határozat meghozatala óta eltelt (2014. október 9-i ítélet, C-376/14, 56. pont). Hasonlóképpen értelmezhető az az álláspont, amely szerint abban a helyzetben, amikor az egyik szülő a gyermeket jogellenesen a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamba viszi, e másik tagállam bíróságai **[eredeti 7. o.]** nem rendelkeznek joghatósággal a gyermek tartásdíjának megállapítására irányuló kérelem elbírálására sem, amennyiben semmi sem utal arra, hogy a másik szülő elfogadta volna a gyermek elvételét, illetve hogy ne nyújtott volna be a gyermek visszavitele iránti kérelmet (2018. április 10-i végzés, C-85/18, 57. pont). A 4/2009 rendelet 3. cikkének

b) pontja ugyanis előírja, hogy az ilyen ügyben a jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti bíróságok is rendelkeznek joghatósággal.

- 19 A 4/2009 rendelet, valamint a hágai jegyzőkönyv csak a tartással kapcsolatos ügyekben szabályozza a joghatóságot és az alkalmazandó jogot. E két jogi aktus – a 2201/2003 rendelettől eltérően – nem tartalmaz a szokásos tartózkodási hely és a joghatóság közötti kapcsolatot meghatározó külön szabályokat arra az esetre, ha a jogosult gyermek, és jogellenesen tartották vissza egy másik tagállamban. Ez alátámaszthatja azt a következtetést, hogy a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdése alapján a visszatartás jogellenessége semmilyen hatással nincs arra, hogy a gyermek megszerezze szokásos tartózkodási helyét a visszatartás helye szerinti államban, ily módon e változás következtében ezen állam joga – az új szokásos tartózkodási hely jogaként – e változás bekövetkeztének időpontjától kezdve alkalmazhatóvá válhat a tartási kötelezettségre. A tartási kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározásakor ugyanis nem határoztak meg olyan közvetlen vagy közvetett jogalapot, amely lehetővé tenné a tényállásnak a gyermek szokásos tartózkodási helyére vonatkozó következmények körében történő megváltozásának figyelmen kívül hagyását abban az esetben, ha e változás oka a gyermek jogellenes visszatartása. Ez csak akkor értékelhető másként, ha a szokásos tartózkodási hely a bíróság tartással kapcsolatos joghatóságának kapcsolóelvét jelenti. A 4/2009 rendelet 3. cikkének d) pontja értelmében ugyanis ilyen ügyben az a bíróság is rendelkezik joghatósággal, amely a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyekben joghatósággal rendelkezik, amennyiben a tartási kötelezettség megállapítására irányuló kérelem az ügyben járulékos jellegű. Ez utat nyit a 2201/2003 rendelet 10. cikkének másodlagos alkalmazásához, amely biztosítja azon állam bíróságai joghatóságának fenntartását, ahol a gyermek közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett (lásd ebben az értelemben: az Európai Unió Bíróságának 2018. április 10-i ítélete, C-85/18, 55. pont). Hasonló analógia alkalmazása azonban nem lehetséges, ha annak megállapítása, hogy hol található a szokásos tartózkodási hely, nem a 4/2009 rendelet 3. cikkében előírt bíróság joghatóságának meghatározására, hanem – a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének [eredeti 8. o.] megfelelően – kizárólag a tartási kötelezettségre alkalmazandó jog meghatározására irányul.
- 20 A szokásos tartózkodási hely fogalmának értelmezése során azonban figyelembe kell venni azokat a célokat is, amelyek miatt az 1980. évi Hágai Egyezményt elfogadták. Az egyezmény preambuluma fényében ezen egyezmény célja, hogy nemzetközileg védjék a gyermekeket jogellenes elvitelük vagy elrejtésük káros következményeitől, valamint megeremtsék a gyermekeknek a szokásos tartózkodási helyük szerinti államba történő azonnali visszavitelük biztosítására szolgáló eljárást. Ezt megerősíti az 1980. évi Hágai Egyezmény 1. cikkének a) pontja, amely előírja, hogy az egyezmény célja biztosítani a bármelyik szerződő államba jogellenesen elvitt vagy ott visszatartott gyermekek azonnali visszavitelét. Az e tekintetben elfogadott megoldások arra szolgálnak, hogy biztosítsák és fenntartsák a gyermek olyan családi és társadalmi környezetbe való beilleszkedését, amelyben közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt

volt. Ez a cél az európai jogban is védett. Erre utal a 2201/2003 rendelet (17) preambulumbekzdése, amely szerint a gyermek jogellenes elvitele vagy visszatartása esetében a gyermek visszavitelét haladéktalanul el kell érni.

- 21 Az 1980. évi Hágai Egyezmény célkitűzését szem előtt tartva megállapítható, hogy az a tényállás, amely a jogellenes visszatartás, majd a gyermek visszavitelét elrendelő bírósági határozat végre nem hajtása következtében jött létre, nem vezethet új szokásos tartózkodási hely létrehozásához a visszatartás helye szerinti államban, és ennél fogva nem vezethet a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdése alapján a tartási kötelezettségre alkalmazandó jog megváltoztatásához. Ez veszélyeztetné az 1980. évi Hágai Egyezmény célját, amely a gyermek élethelyzetébe való jogellenes beavatkozásra való olyan gyors reagálásra vonatkozik, amelynek meg kell előznie a gyermek eddigi szokásos tartózkodási helyével fennálló kapcsolatok megszakadását és a visszatartás helye szerinti államban a kapcsolatok kialakítását. Az alkalmazandó jognak amiatt történő megváltozása, hogy új szokásos tartózkodási helyet szereztek a visszatartás helye szerinti államban abban az esetben, ha a gyermek visszavitelét elrendelő határozatot nem hajtották végre, ugyanakkor nem eredményezne mást, mint megerősítené a gyermek ezen állam társadalmába és jogrendszerébe való beilleszkedését, ami így közvetve a származási országba való visszavitel jogellenes elmaradásának közvetett jóváhagyásához vezetne. Az ilyen hatások felmerülésének elhárítása érdekében megállapítható, hogy az a tény, hogy a bíróság elrendeli a gyermek visszavitelét, olyan tényállási elem, amelyből nyilvánvaló, hogy a gyermek csak átmeneti jelleggel tartózkodik a visszatartás helye szerinti államban, következésképpen az az ideiglenes [eredeti 9. o.] jelleg miatt nem tekinthető szokásos tartózkodási helynek. Ez arra enged következtetni, hogy abban az esetben, ha a bíróság elrendeli a gyermeknek abba az államba való visszavitelét, amelyben a jogellenes visszatartást közvetlenül megelőzően a szokásos tartózkodási helye volt, a gyermeknek a visszatartás helye szerinti államban való tartózkodása a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdése alapján nem vezet a tartási kötelezettségre alkalmazandó jog megváltoztatásához.

VI. Az értelmezés szükségessége a határozathozatal szempontjából

- 22 Az alapügyben a 4/2009 rendelet 5. cikke értelmében a lengyel bíróságok rendelkeznek joghatósággal. Az alperes ugyanis ellenkérelmének benyújtásával perbe bocsátkozott, amely ellenkérelemben nem emelt joghatósági kifogást.
- 23 Az ügy eldöntéséhez meg kell határozni a felekre vonatkozó tartási kötelezettségre alkalmazandó jogot. A Sąd Rejonowy w Pile (píli kerületi bíróság) 2019. április 11-i ítéletében e tekintetben a lengyel jogot alkalmazta. E jog csak abban az esetben alkalmazható, ha elfogadjuk, hogy a felperesek a jogellenes visszatartás és a Nagy-Britanniába való visszavitelüket elrendelő határozat meghozatala ellenére Lengyelországban az ottani társadalmi és családi környezetbe való, 2017-es érkezésüket követő beilleszkedésükre tekintettel szokásos tartózkodási helyet

szereztek, ami megalapozza az alkalmazandó jognak a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdése alapján történő meghatározását.

- 24 Ugyanakkor az alapügyben a lengyel jog alkalmazhatóságát nem lehet a hágai jegyzőkönyv 4. cikkében előírt különös kapcsolóelvek alapján meghatározni. Ez azt feltételezné, hogy a felperesek szokásos tartózkodási helye továbbra is Nagy-Britanniában található. Ilyen helyzetben az alapügyben semmi nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a felperesek ezen állam joga alapján nem kaphattak az alperestől tartást. Ennélfogva az eljárás e szakaszában a lengyel jog sem a hágai jegyzőkönyv 4. cikkének (2) bekezdése alapján az ügyben eljáró bíróság jogaként, sem a hágai jegyzőkönyv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a felek közös állampolgársága szerinti állam jogaként nem alkalmazható. A jelen ügyben nem áll fenn a hágai jegyzőkönyv 4. cikkének (3) bekezdésében előírt helyzet sem, amikor a jogosult a kötelezett szokásos tartózkodási helye szerinti állam illetékes hatóságához fordul. Az alperes szokásos tartózkodási helye ugyanis Nagy-Britanniában található, ami a lengyel jognak az eljáró bíróság jogaként történő alkalmazhatóságát szintén kizárja.

[eredeti 10. o.]

- 25 A lengyel jog alkalmazhatóságát az alkalmazandó jog felek általi megválasztása sem támasztja alá. Erről a lehetőségről a hágai jegyzőkönyv 7. cikke rendelkezik. Nem állapítható meg azonban, hogy a felek alkalmazandó jogként az eljárás megindítása előtt a hágai jegyzőkönyv 7. cikkének (2) bekezdésében előírt módon a lengyel jogot jelölték volna ki. Következésképpen a Sąd Okręgowy (regionális bíróság) hivatalból lépéseket tett annak megállapítása érdekében, hogy a felek kizárólag ezen eljárás céljából a lengyel jogot jelölik-e ki a rájuk vonatkozó tartási kötelezettségre alkalmazandó jogként. Ez lehetővé tenné a lengyel jognak a hágai jegyzőkönyv 7. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazható jogként való elfogadását, mivel a felek közötti eljárást lengyel bíróság előtt folytatják le. A felperesek 2020. augusztus 25-i beadványához csatolták anyjuk arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy ezen eljárás céljából a jogvita elbírálására alkalmazandó jogként a lengyel jogot jelölte ki. Ezzel szemben az ezzel kapcsolatos felszólítás, amelyet két alkalommal intéztek az alperes felé, válasz nélkül maradt. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az alperes nem jelölte ki kifejezetten azon állam alkalmazandó jogát, amelyben az őt terhelő tartási kötelezettséggel kapcsolatos eljárást lefolytatják. Az alkalmazandó jog kijelölése szempontjából nem volt értékelhető a kereset részbeni elismerésére irányuló azon nyilatkozat sem, amelyet az alperes ellenkérelemében terjesztett elő. A hágai jegyzőkönyv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezés ugyanis az alkalmazandó jog egyértelmű kijelölését követeli meg, így arra a kereset elfogadásával hallgatólagosan nem kerülhet sor. Ezenkívül a fellebbezésben az alperes érvényesen visszavonta a kereset elismerésére vonatkozó nyilatkozatot.
- 26 Amennyiben azonban elfogadjuk, hogy a gyermek a jogellenes visszatartás és a származási országba való visszavitel bíróság általi elrendelése esetében nem szerezhethet új szokásos tartózkodási helyet a visszatartás helye szerinti államban, a

szóban forgó tartási kötelezettségre alkalmazandó jog a hágai jegyzőkönyv 3. cikkének (1) bekezdése alapján Nagy-Britannia joga lenne, mint azon állam joga, amelyben a felperesek szokásos tartózkodási helye fennmaradhat. Ilyen helyzetben a lengyel eljárásjogban foglaltak szerint arra tekintettel kell beavatkozni az alperes által megtámadott ítéletbe, hogy ebben az ítéletben a felekre vonatkozó tartási kötelezettségre alkalmazandó jogként a lengyel jogot alkalmazták.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM